

Sjunde avdelningen: Kyrkliga uppdrag och befattningar

Inledning

Kallelsen att föra ut evangelium är given åt hela Guds folk. Alla i kyrkan är lemmar i en och samma kropp. Dopet är den grundläggande vinningen till tjänst i kyrkan och ger delaktighet i kyrkans gemensamma uppdrag. Förtroendevalda, frivilliga medarbetare, anställda och de som vigs till uppdrag inom kyrkans vinningstjänst ska fullgöra de speciella uppdrag som de anförtrotts i solidaritet med Svenska kyrkan och kyrkans tro, bekännelse och lära. Alla står i evangeliets tjänst och under dess auktoritet.

Kyrkans vinningstjänst eller ämbete är en tjänst i och för församlingen. Vinningen sker i församlingens gemenskap och tjänsten fullgörs i församlingen. Vinningstjänsten är ett tecken i församling och samhälle. Den visar på det som är kyrkans gemensamma uppdrag och varje döpts ansvar. Kyrkans kallelse och vinning av särskilda personer till livslång tjänst syftar till församlingens andliga uppbyggelse och ska rusta församlingen för dess uppdrag i världen. Det befriar inte andra i kyrkan från ansvar utan levandegör kyrkans gemensamma sändning på Guds kallelse.

Biskopens uppdrag är ett tecken på kyrkans kontinuitet genom tiderna, kyrkans enhet och universella gemenskap. Biskopen har tillsammans med domkapitlet ansvar för att kyrkans lära och ordning följs och ska leda och inspirera kyrkan i stiftet. Biskopen viger nya kvinnor och män till uppdragen inom kyrkans vinningstjänst och är en herde för dem liksom för församlingarna i stiftet.

Prästens uppdrag är ett tecken på att den kristna församlingen och tron får sin andliga näring när Ordet förkunnas och sakramenten delas ut. Som Verbi Divini Minister (det gudomliga ordets tjänare) ska prästen i trohet mot sitt uppdrag förkunna evangeliet rent och klart, genom dopet föra nya människor till kyrkans gemenskap, leda firandet av den heliga måltiden och förmedla förlåtelse, tröst och hopp. Prästen ska uppbygga och undervisa församlingen i tron, ge själavård och utrusta för vittnesbörd och tjänst i världen. Prästen är församlingens tjänare och samtidigt en herde för församlingen.

Diakonen är genom sin gärning ett barmhärtighetens tecken i både församlingen och samhället. Diakonen har ett ansvar att göra kärlekens gärningar, särskilt mot utsatta människor. Uppgifterna varierar beroende på de lokala sociala behoven och församlingarnas strukturer och diakonala prioriteringar. Uppdraget har en karitativ inriktning som också kan komma till uttryck exempelvis i undervisning. Varhelst det finns mänsklig nöd är det diakonens kallelse att ingripa och inspirera andra att ta ansvar.

Präster och diakoner fullgör sina uppdrag i trohet mot avgivna vinningslöften och är i detta hänseende underställda biskopen och domkapitlet.

Församlingspedagoger, kyrkomusiker och andra anställda bidrar i sina befattningar direkt eller indirekt till att församlingens grundläggande uppgift i gudstjänst, undervisning, diakoni och mission blir utförd.

De förtroendevalda har av församlingen fått i uppdrag att ta ansvar för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd och dess förvaltning skött. De utövar sina uppdrag inom ramen för det mandat som tillhör det förtroendevalda organ som de ingår i.

Alla kyrkans anställda och medarbetare ska tjäna kyrkan och församlingen och i det uppdrag de fått bidra till att evangeliet blir känt, kyrkan uppbyggd och människorna tjänade. (SvKB 2000:5)

30 kap. Uppdraget som biskop

Behörighet att utöva uppdraget som biskop

1 § Behörig att utöva uppdraget som biskop är den som har vigts till biskop i Svenska kyrkans ordning.

Överlämnande av uppdraget som biskop

2 § Till biskop får bara den vigas som har valts till biskop i ett stift och är prästvigd.

Vinningen ska äga rum så snart som möjligt efter att kyrkostyrelsen har utfärdat bevis om utnämningen till biskop. (SvKB 2002:9)

Tystnadsplikt

- 3 § Den som är eller har varit behörig att utöva uppdraget som biskop har tystnadsplikt i fråga om uppgifter som han eller hon därvid har fått veta under bikt eller enskild själavård.

Obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst

- 4 § En biskop ska förklaras obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst om han eller hon
1. har övergett Svenska kyrkans lära,
 2. genom en egen ansökan begär det, eller
 3. har utträtt ur Svenska kyrkan. (SvKB 2003:9)
- 5 § En biskop får förklaras obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst, om biskopen
1. har brutit de löften som han eller hon har givit vid vigningen,
 2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon har fått veta under bikt eller enskild själavård,
 3. på grund av sjukdom eller av annan liknande anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vigningstjänsten, eller
 4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat det anseende en biskop bör ha. (SvKB 2003:9)
- 6 § En biskop som har förklarats obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst får förklaras åter behörig, om förhållandena ändrats på ett sådant sätt att biskopen kan anses lämplig att utöva ett uppdrag inom kyrkans vigningstjänst.
- 7 § Frågor om behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst enligt 4–6 §§ prövas av Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar.

31 kap. Uppdraget som präst

Behörighet att utöva uppdraget som präst

- 1 § Behörig att utöva uppdraget som präst är den som har vigts till präst i Svenska kyrkans ordning eller som har förklarats behörig av ett domkapitel.

/Upphör att gälla 2018-05-20/

- 2 § Domkapitlet får förklara den behörig att utöva uppdraget som präst som
1. är behörig att utöva uppdraget som präst i en annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller i en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med,
 2. tillhör Svenska kyrkan,
 3. har godtagbara kunskaper i svenska språket,
 4. har sådana kunskaper och erfarenheter inom det praktisk-teologiska området som behövs för uppdrag som präst i Svenska kyrkan,
 5. har förklarat sig beredd att i alla uppgifter tjänstgöra tillsammans med andra som vigts till ett uppdrag inom kyrkans vigningstjänst oavsett deras kön, och
 6. inför biskopen i domkapitlet har gett löften motsvarande dem som finns i momentet Löftena i ordningen för prästvigning i Den svenska kyrkohandboken.

/Träder i kraft 2018-05-20/

- 2 § Domkapitlet får förklara den behörig att utöva uppdraget som präst som
1. är behörig att utöva uppdraget som präst i en annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller i en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med,
 2. tillhör Svenska kyrkan,
 3. har godtagbara kunskaper i svenska språket,
 4. har sådana kunskaper och erfarenheter inom det praktisk-teologiska området som behövs för uppdrag som präst i Svenska kyrkan,
 5. har förklarat sig beredd att i alla uppgifter tjänstgöra tillsammans med andra som vigts till ett uppdrag inom kyrkans vinningstjänst oavsett deras kön, och
 6. inför biskopen i domkapitlet har gett löften motsvarande dem som finns i momentet Löftena i ordningen för prästvigning i kyrkohandboken. (SvKB 2017:14)
- 3 § Om det finns särskilda skäl får domkapitlet förklara en präst från en annan kyrka än de kyrkor och samfund som avses i 2 § 1 behörig att utöva uppdraget som präst. Innan domkapitlet fattar ett sådant beslut ska stiftets biskop samråda med övriga biskopar i Biskopsmötet.
- 3 a § Trots att villkoren i 2 § andra och sjätte punkterna inte är uppfyllda får domkapitlet förklara en präst som söker en anställning tillsvidare som präst i Svenska kyrkan behörig att utöva uppdraget som präst. För att så ska kunna ske ska prästen förklara att han eller hon kommer att inträda i Svenska kyrkan och avge löften enligt sjätte punkten om han eller hon får den sökta anställningen i Svenska kyrkan.
- En behörigförklaring enligt första stycket upphör att gälla om prästen inte får den sökta anställningen eller om prästen inte, senast vid den tidpunkt domkapitlet bestämmer, uppfyller de krav som anges i 2 § andra och sjätte punkterna. (SvKB 2006:11)
- 4 § Domkapitlet får också, trots de krav som anges i 2 §, för en viss tid förklara den behörig att utöva uppdraget som präst som är behörig att utöva detta uppdrag i
1. en annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet, eller
 2. en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med.
- För tjänstgöring vid ett visst tillfälle krävs ingen behörigförklaring av den som avses i punkt 1 och 2 första stycket, såvida det inte är fråga om en kyrklig handling. (SvKB 2006:6)

Överlämnande av uppdraget som präst

- 5 § En biskop får till präst i Svenska kyrkan bara viga den som av domkapitlet har blivit godkänd i prästexamen.

Prästexamen

- 6 § Domkapitlet får i prästexamen pröva den som
1. har genomgått den utbildning och praktiska tjänstgöring som har fastställts av kyrkostyrelsen, och
 2. ska tjänstgöra som präst i stiftet eller inom Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen.
- Om det finns särskilda skäl får domkapitlet besluta om undantag från bestämmelserna i första stycket
- 2.
- 7 § Domkapitlet ska i prästexamen pröva prästkandidatens kunskaper och lämplighet.
- Examinationen ska omfatta sådana teologiska ämnen som är väsentliga för att uppdraget som präst i Svenska kyrkan ska kunna fullgöras.
- 8 § Den som inte har godkänts i prästexamen får på nytt genomgå examen.

Tystnadsplikt

- 9 § Den som är eller har varit behörig att utöva uppdraget som präst har tystnadsplikt i fråga om uppgifter som han eller hon därvid har fått veta under bikt eller enskild själavård.

Rätt att delta i överläggningar, val m.m.

- 10 § Den som är anställd som präst i Svenska kyrkan har rätt att inom ramen för sin anställning delta i överläggningar på kallelse av biskop eller kontraktsprost samt i val av biskop och av ledamot i domkapitlet.

Obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst

- 11 § En präst ska förklaras obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst om han eller hon
1. har övergett Svenska kyrkans lära,
 2. genom en egen ansökan begär det, eller
 3. har utträtt ur Svenska kyrkan. (SvKB 2006:11)
- 12 § Domkapitlet får förklara en präst obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst, besluta om provotid för fortsatt behörighet eller tilldela prästen skriftlig erinran, om prästen
1. har brutit de löften som han eller hon har givit vid vigningen,
 2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon har fått veta under bikt eller enskild själavård,
 3. på grund av sjukdom eller av annan liknande anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vigningstjänsten, eller
 4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat det anseende en präst bör ha.
- Om domkapitlet beslutar om provotid ska den pågå tre år. Om prästen under provotiden på nytt visar sig olämplig för sitt uppdrag ska han eller hon förklaras obehörig. (SvKB 2003:9)
- 13 § En präst som har förklarats obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst får förklaras åter behörig, om förhållandena ändrats på ett sådant sätt att prästen kan anses lämplig att utöva sitt uppdrag. En sådan förklaring får ske endast om biskopen godkänner den.

Befogenhetsprövning av beslut om uppsägning m.m.

- 14 § Beslut om uppsägning, avskedande eller omplacering av en präst och beslut om disciplinär åtgärd mot en präst får fattas endast om domkapitlet har prövat att beslutet inte skulle strida mot kyrkoordningens regler om tillsyn från biskop och domkapitel vad gäller lära, utövande av vigningstjänsten och efterlevnad av vigningslöften.

Beslutande biskop och domkapitel

- 15 § Frågor om att anta någon till uppdraget som präst eller att enligt 2–4 §§ förklara någon behörig att utöva detta uppdrag prövas enligt följande:
1. den som söker anställning som präst i ett stift	domkapitlet i det stiftet
2. den som inte söker anställning som präst i ett stift och är folkbokförd i landet	domkapitlet i det stift inom vars territoriella område kandidaten är folkbokförd
3. den som inte är folkbokförd i landet och ska tjänstgöra i ett visst stift utan att anställas	domkapitlet i det stiftet.
4. andra än de som avses i punkterna 1-3	Domkapitlet i Uppsala stift
- (SvKB 2004:10, 2015:5)

- 16 § Frågor om behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst enligt 11 och 12 §§ prövas enligt följande:
1. präster som har anställning som präst i ett stift	domkapitlet i det stiftet
2. präster som är verksamma i Svenska kyrkan i utlandet	Domkapitlet i Visby stift
3. präster som har anställning hos Svenska kyrkan på nationell nivå och som inte är verksamma i Svenska kyrkan i utlandet	Domkapitlet i Uppsala stift
4. övriga präster, folkbokförda inom ett stifts område	domkapitlet i det stiftet
5. övriga präster	Domkapitlet i Uppsala stift
- (SvKB 2002:7; 2011:7)
- 17 § Frågor om behörigförklaring enligt 13 § prövas av det domkapitel som tidigare förklarat prästen obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst och biskopen i det stiftet.

Överklagande

- 18 § Biskopens beslut enligt detta kapitel får inte överklagas. Domkapitlets beslut att godkänna eller inte godkänna en kandidat i prästexamen får inte överklagas.
- Domkapitlets beslut i övrigt enligt detta kapitel får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Rätt att överklaga har
1. den präst som berörs av beslutet, och
 2. biskopen, såvitt avser domkapitlets beslut att inte förklara en präst obehörig enligt 11 § punkten 1.
- (SvKB 2003:9)

32 kap. Uppdraget som diakon

Behörighet att utöva uppdraget som diakon

- 1 § Behörig att utöva uppdraget som diakon är den som har vigts till diakon i Svenska kyrkans ordning eller som har förklarats behörig av ett domkapitel.

/Upphör att gälla 2018-05-20/

- 2 § Domkapitlet får förklara den behörig att utöva uppdraget som diakon som
1. är behörig att utöva uppdraget som diakon i en annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller i en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med,
 2. tillhör Svenska kyrkan,
 3. har godtagbara kunskaper i svenska språket,
 4. har sådana kunskaper och erfarenheter i övrigt som behövs för uppdraget som diakon i Svenska kyrkan,
 5. har förklarat sig beredd att i alla uppgifter tjänstgöra tillsammans med andra som vigts till ett uppdrag inom kyrkans vigningstjänst oavsett deras kön, och
 6. inför biskopen i domkapitlet har gett löften motsvarande dem som finns i momentet Löftena i ordningen för diakonvigning i Den svenska kyrkohandboken.

/Träder i kraft 2018-05-20/

- 2 § Domkapitlet får förklara den behörig att utöva uppdraget som diakon som
1. är behörig att utöva uppdraget som diakon i en annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller i en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med,
 2. tillhör Svenska kyrkan,

3. har godtagbara kunskaper i svenska språket,
4. har sådana kunskaper och erfarenheter i övrigt som behövs för uppdraget som diakon i Svenska kyrkan,
5. har förklarat sig beredd att i alla uppgifter tjänstgöra tillsammans med andra som vigts till ett uppdrag inom kyrkans vinningstjänst oavsett deras kön, och
6. inför biskopen i domkapitlet har gett löften motsvarande dem som finns i momentet Löftena i ordningen för diakonvigning i kyrkohandboken. (SvKB 2017:14)

3 § Om det finns särskilda skäl får domkapitlet förklara en diakon från en annan kyrka än de kyrkor och samfund som avses i 2 § 1 behörig att utöva uppdraget som diakon. Innan domkapitlet fattar ett sådant beslut ska stiftets biskop samråda med övriga biskopar i Biskopsmötet.

3 a § Trots att villkoren i 2 § andra och sjätte punkterna inte är uppfyllda får domkapitlet förklara en diakon som söker en anställning tillsvidare som diakon i Svenska kyrkan behörig att utöva uppdraget som diakon. För att så ska kunna ske ska diakonen förklara att han eller hon kommer att inträda i Svenska kyrkan och avge löften enligt sjätte punkten om han eller hon får den sökta anställningen i Svenska kyrkan.

En behörigförklaring enligt första stycket upphör att gälla om diakonen inte får den sökta anställningen eller om diakonen inte, senast vid den tidpunkt domkapitlet bestämmer, uppfyller de krav som anges i 2 § andra och sjätte punkterna. (SvKB 2006:11)

4 § Domkapitlet får också, trots de krav som anges i 2 §, för ett visst tillfälle eller för en viss tid förklara den behörig att utöva uppdraget som diakon som är behörig att utöva detta uppdrag i

1. en annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet, eller
2. en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med.

Överlämnande av uppdraget som diakon

5 § En biskop får till diakon i Svenska kyrkan bara viga den som av domkapitlet har blivit godkänd i diakonexamen.

Diakonexamen

6 § Domkapitlet får i diakonexamen pröva den som

1. har genomgått den utbildning och praktiska tjänstgöring som har fastställts av kyrkostyrelsen, och
2. ska tjänstgöra som diakon inom stiftet.

7 § Domkapitlet ska i diakonexamen pröva diakonkandidatens kunskaper och lämplighet.

Examinationen ska omfatta sådana ämnen som är väsentliga för att uppdraget som diakon i Svenska kyrkan ska kunna fullgöras.

8 § Den som inte har godkänts i diakonexamen får på nytt genomgå examen.

Tystnadsplikt

9 § Den som är eller har varit behörig att utöva uppdraget som diakon har tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon därvid har fått veta under enskild själavård.

Tystnadsplikten hindrar dock inte att en sådan uppgift lämnas ut om

- personen ifråga medger att uppgiften lämnas ut,
- diakonen har ålagts att uttala sig under ed,
- det föreligger uppgifts-, informations- eller anmälningsskyldighet enligt lag, eller
- det föreligger anmälningsskyldighet enligt 54 kap. 13 a §. (SvKB 2002:9; 2003:9; 2011:4)

Rätt att delta i överläggningar, val m.m.

- 10 § Den som är anställd som diakon i Svenska kyrkan har rätt att inom ramen för sin anställning delta i överläggningar på kallelse av biskop eller kontraktsprost samt i val av biskop och av ledamot i domkapitlet. (SvKB 2014:7)

Obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst

- 11 § En diakon ska förklaras obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst om han eller hon
1. har övergett Svenska kyrkans lära,
 2. genom en egen ansökan begär det, eller
 3. har utträtt ur Svenska kyrkan. (SvKB 2006:11)
- 12 § Domkapitlet får förklara en diakon obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst, besluta om provotid för fortsatt behörighet eller tilldela diakonen skriftlig erinran, om diakonen
1. har brutit de löften som han eller hon har givit vid vigningen,
 2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon har fått veta under enskild själavård,
 3. på grund av sjukdom eller av annan liknande anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vigningstjänsten, eller
 4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat det anseende en diakon bör ha.
- Om domkapitlet beslutar om provotid ska den pågå tre år. Om diakonen under provotiden på nytt visar sig olämplig för sitt uppdrag ska han eller hon förklaras obehörig. (SvKB 2003:9; 2011:4)
- 13 § En diakon som har förklarats obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst får förklaras åter behörig, om förhållandena ändrats på ett sådant sätt att diakonen kan anses lämplig att utöva sitt uppdrag. En sådan förklaring får ske endast om biskopen godkänner den.

Befogenhetsprövning av beslut om uppsägning m.m.

- 14 § Beslut om uppsägning, avskedande eller omplacering av en diakon och beslut om disciplinär åtgärd mot en diakon får fattas endast om domkapitlet har prövat att beslutet inte skulle strida mot kyrkoordningens regler om tillsyn från biskop och domkapitel vad gäller lära, förvaltning av vigningstjänsten och efterlevnad av vigningslöften.

Beslutande biskop och domkapitel

- 15 § Frågor om att anta någon till uppdraget som diakon eller att förklara någon behörig att utöva detta uppdrag prövas av domkapitlet i det stift där kandidaten ska tjänstgöra som diakon.
- 16 § Frågor om behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst enligt 11 och 12 §§ prövas enligt följande:
1. diakoner som har anställning som diakon i ett stift	domkapitlet i det stiftet
2. diakoner som är verksamma i Svenska kyrkan i utlandet	Domkapitlet i Visby stift
3. diakoner som har anställning hos Svenska kyrkan på nationell nivå och som inte är verksamma i Svenska kyrkan i utlandet	Domkapitlet i Uppsala stift
4. övriga diakoner, folkbokförda inom ett stifts område	domkapitlet i det stiftet
5. övriga diakoner	Domkapitlet i Uppsala stift
- (SvKB 2002:7, 2011:7)

- 17 § Frågor om behörigförklaring enligt 13 § prövas av det domkapitel som tidigare har förklarat diakonen obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst och biskopen i det stiftet.

Överklagande

- 18 § Biskopens beslut enligt detta kapitel får inte överklagas. Domkapitlets beslut att godkänna eller inte godkänna en kandidat i diakonexamen får inte överklagas.

Domkapitlets beslut i övrigt enligt detta kapitel får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Rätt att överklaga har

1. den diakon som berörs av beslutet, och
2. biskopen, såvitt avser domkapitlets beslut att inte förklara en diakon obehörig enligt 11 § punkten 1. (SvKB 2003:9)

33 kap. Kyrkans förtroendevalda

Inledande bestämmelser

- 1 § Med förtroendevalda avses i denna kyrkoordning de personer som vid kyrkliga val har utsetts till ledamöter, ersättare och ordförande i beslutande och verkställande organ inom Svenska kyrkan.

Rösträtt

- 2 § Den som tillhör Svenska kyrkan och fyller 16 år senast på valdagen har rösträtt vid direkta kyrkliga val om han eller hon är kyrkobokförd i

1. församlingen, om det gäller val till en församling,
2. en församling som ingår i pastoratet, om det gäller val till ett pastorat,
3. en församling inom stiftet, om det gäller val till stiftsfullmäktige, eller
4. landet, om det gäller val till kyrkomötet.

(SvKB 2002:9; 2012:14; 2015:5)

- 3 § Frågor om rösträtt vid direkta val avgörs på grundval av en röstlängd som har upprättats före valet. Närmare bestämmelser om röstlängd finns i 38 kap. (SvKB 2003:9)

Valbarhet

- 4 § Valbar till uppdrag som förtroendevald i Svenska kyrkan är den som tillhör Svenska kyrkan, är döpt och fyller 18 år senast på dagen för valet. Härtill ska den som väljs vara kyrkobokförd i

1. församlingen, om det gäller val till en församling som inte ingår i ett pastorat,
2. en församling som ingår i pastoratet, om det gäller val till pastoratet eller till en församling i pastoratet, eller
3. en församling inom stiftet, om det gäller val till stiftet.

Det finns ytterligare bestämmelser om valbarhet vid direkta val till kyrkomötet i 38 kap. 19 a § och indirekta val till kyrkomötet i 39 kap. 20 §.

Om valbarhetshinder i vissa fall finns bestämmelser i 5–9 §§.

(SvKB 2002:9; 2005:17; 2007:5; 2008:5; 2011:6; 2012:7; 2012:14; 2014:7; 2015:5)

Valbarhetshinder

- 5 § Valbar till uppdrag som förtroendevald i en församling är inte den som
1. är anställd som biskop,
 2. är anställd som kyrkoherde i församlingen,
 3. har utsetts att i kyrkoherdens ställe vara ledamot i ett församlingsråd, eller

4. är anställd i församlingen eller i det pastorat där församlingen ingår och som på grund av sina uppgifter har en ledande ställning bland de anställda.

Ingen får vara förtroendevald i mer än en församling samtidigt. (SvKB 2002:9; 2012:14)

- 6 § Valbar till uppdrag som förtroendevald i ett pastorat är inte den som
1. är anställd som biskop,
 2. är anställd som kyrkoherde i pastoratet, eller
 3. är anställd i pastoratet och som på grund av sina uppgifter har en ledande ställning bland de anställda. (SvKB 2002:9; 2012:14)
- 7 § Valbar till uppdrag som förtroendevald på stiftsnivå är inte den som
1. har en anställning som biskop,
 2. har en anställning som domprost, eller
 3. är stiftsanställd och som på grund av sina uppgifter har en ledande ställning bland de anställda. (SvKB 2002:9)
- 8 § Valbar till uppdrag som ledamot eller ersättare i kyrkomötet är inte den som
1. har en anställning som biskop, eller
 2. är anställd på nationell nivå och som på grund av sina uppgifter har en ledande ställning bland de anställda. (SvKB 2002:9)
- 9 § Förutom det som anges i 5–8 §§ gäller följande valbarhetshinder för förtroendeuppdrag. Hindren gäller för alla kyrkligt anställda som har en tjänstgöringsgrad över 20 procent av heltid för sin befattning beräknat för en period på fem månader.
1. Den som är anställd av en församling är inte valbar till församlingens kyrkoråd eller valnämnd.
 2. Den som är anställd av ett pastorat är inte valbar till pastoratets kyrkoråd eller valnämnd. Han eller hon är inte heller valbar till församlingsrådet i en församling som ingår i pastoratet.
 3. Den som är anställd av ett stift är inte valbar till stiftsstyrelsen eller någon av stiftets nämnder.
 4. Den som är anställd på nationell nivå är inte valbar till kyrkostyrelsen eller någon nämnd på nationell nivå.
- Bestämmelserna om valbarhetshinder för anställda ska på motsvarande sätt tillämpas för den som är uppdragstagare. (SvKB 2000:5; 2002:9; 2005:7; 2009:4; 2012:14; 2014:7)

Uppdragets upphörande

- 10 § Om en förtroendevald upphör att vara valbar upphör också uppdraget genast.
- Om valbarheten upphör enbart därför att en förtroendevald flyttar gäller följande.
1. En ledamot eller ersättare i kyrkomötet får behålla sitt uppdrag under resterande del av mandatperioden.
 2. En ledamot eller ersättare i ett kyrkoråd i en församling eller i ett församlingsråd får behålla sitt uppdrag under resterande del av mandatperioden om han eller hon kan fortsätta att fullgöra uppdraget och inte samtidigt har något förtroendeuppdrag i en annan församling eller ett annat pastorat. (SvKB 2007:5; SvKB 2008:5; 2012:14)
- 11 § Kyrkofullmäktige får återkalla uppdraget för en förtroendevald som har valts av fullmäktige om han eller hon
1. har vägrats ansvarsfrihet, eller
 2. genom en dom som vunnit laga kraft har dömts för ett brott för vilket det är föreskrivet fängelse i två år eller mer.
- Första stycket ska på motsvarande sätt tillämpas på stiftsfullmäktige och kyrkomötet. (SvKB 2007:5; 2012:14)

12 § Upphört att gälla. (SvKB 2006:8)

34 kap. Kyrkans anställda

Befattningar för en församling

/Upphör att gälla 2018-06-01/

- 1 § För varje församling ska det finnas anställd
1. en kyrkoherde,
 2. minst det antal övriga präster (komministrar) som stiftsstyrelsen bestämmer,
 3. minst en kyrkomusiker som ska vara organist eller kantor, samt
 4. det antal diakoner och den personal i övrigt som behövs för verksamheten.
- Bestämmelserna i första stycket gäller inte Hovförsamlingen.

/Träder i kraft 2018-06-01/

- 1 § För varje församling ska det finnas anställd
1. en kyrkoherde,
 2. minst det antal övriga präster (komministrar) som stiftsstyrelsen bestämmer,
 3. minst en kyrkomusiker (försteorganist, organist eller kantor), samt
 4. det antal diakoner och den personal i övrigt som behövs för verksamheten.
- Bestämmelserna i första stycket gäller inte Hovförsamlingen. (SvKB 2017:4)

/Upphör att gälla 2018-06-01/

- 2 § Församlingar som ingår i ett pastorat har gemensam kyrkoherde och annan personal.
- Domkyrkoorganisten är kyrkomusiker för den församling där stiftets domkyrka är belägen. Domkyrkoorganisten ska vara organist. När en domkyrkoorganist ska anställas ska domkapitlet beredas tillfälle att yttra sig över de sökande.
- Domkapitlet ska för andra församlingar än den som avses i andra stycket besluta om den kyrkomusiker som avses i 1 § 3 ska vara organist eller kantor. (SvKB 2012:14)

/Träder i kraft 2018-06-01/

- 2 § Församlingar som ingår i ett pastorat har gemensam kyrkoherde och annan personal.
- Domkapitlet ska besluta om befattningen som kyrkomusiker enligt 1 § 3 ska vara försteorganist, organist eller kantor.
- För den församling där stiftets domkyrka är belägen är befattningen enligt 1 § 3 alltid försteorganist och benämns domkyrkoorganist. När en domkyrkoorganist ska anställas ska domkapitlet beredas tillfälle att yttra sig över de sökande. (SvKB 2012:14; 2017:4)
- 3 § Efter framställan från stiftet har en präst som har utsetts till kontraktsprost enligt 8 kap. 40 § rätt till tjänstledighet för den tid som behövs för detta uppdrag.

Befattningar för Svenska kyrkan i utlandet

- 3 a § För församlingar och övriga verksamheter i Svenska kyrkan i utlandet ska det finnas anställda
1. minst det antal präster som kyrkostyrelsen bestämmer, och
 2. den personal i övrigt som behövs för verksamheten.
- Svenska kyrkan på nationell nivå är arbetsgivare för utsänd personal som tjänstgör i Svenska kyrkan i utlandet.

När präster och diakoner ska anställas för tjänstgöring i Svenska kyrkan i utlandet gäller bestämmelserna i 7–11, 12 a–14 och 17 §§. (SvKB 2005:17; 2011:7)

Befattningar för ett stift

- 4 § I varje stift ska det finnas anställd
1. en biskop,
 2. det antal präster (stiftsadjunkter, kontraktsadjunkter och pastorsadjunkter) och diakoner som stiftsstyrelsen bestämmer,
 3. minst en stiftsjurist som har avlagt juris kandidatexamen eller juristexamen, samt
 4. den personal i övrigt som behövs för verksamheten.

Befattningar för den nationella nivån

- 5 § I kyrkokansliet ska det finnas anställd
1. en chef för kyrkokansliet,
 2. minst en person som är präst och har avlagt teologie doktorsexamen,
 3. minst en person som har avlagt juris kandidatexamen eller juristexamen, samt
 4. det antal präster och diakoner och den personal i övrigt som behövs för verksamheten. (SvKB 2003:9)

Arbetsgivarorganisation

- 6 § När en församling, ett pastorat eller ett stift är arbetsgivare ska Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation
1. företräda arbetsgivaren när det gäller att ingå eller säga upp kollektivavtal,
 2. avgöra frågor om lockout eller andra stridsåtgärder vid konflikter om sådana kollektivavtal,
 3. företräda arbetsgivaren i tvister om sådana kollektivavtal eller om påföljder vid konflikter om sådana avtal, och
 4. i anslutning till ingångna kollektivavtal företräda arbetsgivaren i fråga om sådana arbetstagare som inte är medlemmar i någon avtalsslutande arbetstagarorganisation.

Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation ska på motsvarande sätt företräda Svenska kyrkan som arbetsgivare för personalen i kyrkokansliet. (SvKB 2010:6; SvKB 2012:14)

Särskilda villkor för att få och inneha en anställning

- 7 § Behörig att anställas på och inneha en tillsvidareanställning i Svenska kyrkan är den som tillhör
1. Svenska kyrkan, eller
 2. en annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med.

Det som sägs i första stycket gäller inte sådana anställda som uteslutande eller så gott som uteslutande arbetar inom begravningsverksamheten.

Vid en viss anställning får göras undantag från bestämmelserna i första stycket om det finns särskilda skäl. (SvKB 2002:9)

- 8 § Endast den som är behörig att utöva uppdraget som biskop enligt bestämmelserna i 30 kap. får vara anställd som biskop.

Endast den som är behörig att utöva uppdraget som präst enligt bestämmelserna i 31 kap. får vara anställd som präst.

Endast den som är behörig att utöva uppdraget som diakon enligt bestämmelserna i 32 kap. får vara anställd som diakon eller på en befattning med benämning där ordet diakon ingår eller en där sådan behörighet på annat sätt har angetts som villkor för anställning.

Särskilda villkor för att få en anställning

9 § Behörig att anställas som domprost eller kyrkoherde eller på ett längre vikariat än tre månader på en sådan befattning är den som

1. har varit anställd som präst i Svenska kyrkan i minst tre år,
2. har genomgått den utbildning som har fastställts av kyrkostyrelsen,
3. uppfyller de villkor för befattningen som domkapitlet kan ha beslutat om enligt 11 §, och
4. har förklarat sig beredd att i alla uppgifter tjänstgöra tillsammans med andra som vigts till ett uppdrag inom kyrkans vinningstjänst oavsett deras kön.

Domkapitlet får medge undantag från villkoren i första stycket 1 och 2, om det finns särskilda skäl.

Innan någon anställs ska domkapitlet yttra sig över de behöriga sökandena utifrån de särskilda krav som befattningen ställer. (SvKB 2003:9; 2007:6, se även Övergångsbestämmelser, SvKB 2010:6)

10 § Behörig att anställas som komminister, kontraktsadjunkt eller stiftsadjunkt eller på ett längre vikariat än sex månader på en sådan befattning är den som

1. har varit anställd som pastorsadjunkt i ett år, eller som vid tidpunkten för tillträdet av den sökta tjänsten kan antas ha fullgjort sådan anställning, och
2. uppfyller de villkor för befattningen som domkapitlet kan ha beslutat om enligt 11 §.

Behörig att anställas på en befattning som komminister, kontraktsadjunkt eller stiftsadjunkt med arbetsledande uppgifter eller på ett längre vikariat än sex månader på en sådan befattning är den som, utöver vad som framgår av första stycket, har förklarat sig beredd att i alla uppgifter tjänstgöra tillsammans med andra som vigts till ett uppdrag inom kyrkans vinningstjänst oavsett deras kön.

Domkapitlet får medge undantag från villkoren i första stycket 1 om det finns särskilda skäl.

Innan någon anställs ska domkapitlet yttra sig över de behöriga sökandena utifrån de särskilda krav som befattningen ställer. (SvKB 2017:3)

10 a § Behörig att anställas på en befattning som diakon med arbetsledande uppgifter eller på ett längre vikariat än sex månader på en sådan befattning är den som har förklarat sig beredd att i alla uppgifter tjänstgöra tillsammans med andra som vigts till ett uppdrag inom kyrkans vinningstjänst oavsett deras kön. Detsamma gäller andra befattningar med arbetsledande uppgifter med benämning där ordet diakon ingår eller där behörigheten att utöva uppdraget som diakon har angetts som villkor för anställningen.

Innan någon anställs ska domkapitlet yttra sig över de behöriga sökandena utifrån de särskilda krav som befattningen ställer. (SvKB 2017:3)

11 § Domkapitlet får besluta om särskilda villkor för att någon ska kunna anställas på en viss befattning som kyrkoherde, komminister, kontraktsadjunkt eller stiftsadjunkt.

Tillsättning av domprost m.m.

12 § En befattning som domprost ska tillsättas av en tillsättningsnämnd.

Biskopen är ordförande i tillsättningsnämnden. Nämnden utser bland sina valda ledamöter en vice ordförande.

Stiftsstyrelsen utser tre ledamöter i tillsättningsnämnden. Domkyrkoförsamlingens kyrkoråd utser tre ledamöter i nämnden. Om domkyrkoförsamlingen ingår i ett pastorat utser i stället pastoratets kyrkoråd tre ledamöter i nämnden. Om en ändring i den lokala strukturen som omfattar domkyrkoförsamling har beslutats och interimisdelegerade har utsetts ska interimisstyrelsen istället för kyrkorådet utse ledamöter i tillsättningsnämnden. För ledamöterna utses lika många ersättare. Stiftsstyrelsen utser även en ersättare för biskopen som ledamot.

Ledamöter och ersättare i tillsättningsnämnden ska väljas bland ledamöter och ersättare i det organ som förrättar valet.

Följande bestämmelser om kyrkorådet ska i tillämpliga delar gälla för tillsättningsnämnden:

- 4 kap. 13 § om när sammanträdena ska hållas,
- 4 kap. 14 § om ersättarnas tjänstgöring,
- 4 kap. 15 § om beslutförhet,
- 4 kap. 16 och 17 §§ om jäv, och
- 4 kap. 18 § om ärendenas avgörande och protokollet.

Kungörelser och tillkännagivanden ska anslås på domkyrkoförsamlingens eller, om domkyrkoförsamlingen ingår i ett pastorat, pastoratets anslagstavla. (SvKB 2009:4; 2012:14)

Inför beslut om uppsägning, avskedande eller omplacering och beslut om disciplinär åtgärd som avser domprost ska, innan ansökan görs om befogenhetsprövning enligt 31 kap. 14 §, kyrkorådet samråda med stiftsstyrelsen. (SvKB 2013:3; 2017:18)

Tillsättning av präst i Svenska kyrkan i utlandet

12 a § En befattning som präst i Svenska kyrkan i utlandet med anställning på nationell nivå ska tillsättas av kyrkostyrelsen.

Innan kyrkostyrelsen beslutar om tillsättning av en präst i en utlandsförsamling ska kyrkorådet ges tillfälle att yttra sig över de behöriga sökandena. Därefter ska Domkapitlet i Visby stift yttra sig. (SvKB 2005:17; 2011:7)

Yttrande vid tillsättning av en präst

13 § När ansökningstiden för en ledigförklarad befattning som domprost, kyrkoherde, komminister, stiftsadjunkt eller kontraktsadjunkt gått ut ska den som har att besluta om tillsättningen översända ansökningshandlingarna och platsannonsen till domkapitlet.

Kyrkostyrelsen ska vid tillsättning av befattning som präst inom Svenska kyrkan i utlandet översända motsvarande handlingar till Domkapitlet i Visby stift.

Efter beslut om behörighet ska domkapitlet med eget yttrande över de behöriga sökandena överlämna handlingarna till den som har att besluta om tillsättningen.

Domkapitlet ska underrätta de sökande om beslutet i behörighetsfrågan och om skälen för detta. (SvKB 2002:7; 2009:4; 2011:7)

Yttrande vid tillsättning av en diakon

14 § Innan någon anställs som diakon eller på ett längre vikariat än sex månader på en sådan befattning ska domkapitlet pröva de sökandes behörighet och yttra sig över de behöriga sökandena utifrån de särskilda krav som befattningen ställer. Detsamma gäller andra befattningar med benämning där ordet diakon ingår eller där behörigheten att utöva uppdraget som diakon har angetts som villkor för anställning.

När ansökningstiden gått ut ska den som har att besluta om tillsättningen översända ansökningshandlingarna och platsannonsen till domkapitlet.

Efter beslut om behörighet ska domkapitlet med eget yttrande över de behöriga sökandena överlämna handlingarna till den som har att besluta om tillsättningen.

Domkapitlet ska underrätta de sökande om beslutet i behörighetsfrågan och om skälen för detta. (SvKB 2003:9; 2010:6)

Behörig att anställas som kyrkomusiker

/Upphör att gälla 2018-06-01/

15 § Behörig att anställas som organist är den som har avlagt organistexamen eller motsvarande examen.

Behörig att anställas som kantor är den som har avlagt kantorsexamen eller motsvarande examen eller som är behörig att anställas som organist.

/Träder i kraft 2018-06-01/

15 § Behörig att anställas som försteorganist är den som har avlagt Svenska kyrkans kyrkomusikerexamen på A-nivå.

Behörig att anställas som organist är den som har avlagt Svenska kyrkans kyrkomusikerexamen på lägst B-nivå.

Behörig att anställas som kantor är den som har avlagt Svenska kyrkans kyrkomusikerexamen på lägst C-nivå.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om Svenska kyrkans kyrkomusikerexamen. (SvKB 2017:4)

/Träder i kraft 2018-06-01/

15 a § Behörig att anställas på en befattning som kyrkomusiker enligt 15 § första–tredje styckena är även den som enligt kyrkostyrelsens närmare bestämmelser ska anses ha Svenska kyrkans kyrkomusikerexamen. (SvKB 2017:4)

Tjänstebostad

16 § Om församlingen anvisar tjänstebostad åt en kyrkoherde eller komminister är den som innehar befattningen skyldig att bo i den. Församlingen får om det finns särskilda skäl medge befrielse från denna skyldighet. Kostnaderna för bostaden betalas av församlingen. Kyrkoherden eller komministern erlägger hyra till församlingen.

Om församlingen ingår i ett pastorat gäller det som sägs i första stycket pastoratet i enlighet med bestämmelserna i 2 kap. 5 §. (SvKB 2012:14)

Garantier för kyrkliga organ med pensionsåtaganden

16 a § Kyrkostyrelsen får mot avgift lämna behövliga garantier till kyrkliga organ med pensionsåtaganden som behöver kreditgarantier för att kunna fullgöra sina skyldigheter mot Svenska kyrkans pensionskassa. (SvKB 2005:7)

Överklagande

17 § Domkapitlets beslut i ärenden som avses i 9 § första och andra styckena, 10 § första–tredje styckena och 10 a § första stycket får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Detsamma gäller domkapitlets beslut om behörighet enligt 14 §. Rätt att överklaga har

1. den sökande, såvitt avser beslut att inte förklara honom eller henne behörig,
2. en medsökande, såvitt avser beslut att förklara en sökande behörig, och
3. den som ska besluta om tillsättningen, såvitt avser beslut att inte förklara en sökande behörig.

När ett beslut har överklagats enligt första stycket får anställningsärendet inte slutföras förrän Överklagandenämnden har avgjort överklagandet. (SvKB 2017:3)

